

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)

Telefon szám 18.

LAPTULAJDONOS

AZERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	—	—	—	—	—	8 kor.
Félévre	—	—	—	—	—	4 "
Negyedévre	—	—	—	—	—	2 "

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

ÚJ ESZTENDŐ.

György Géza.

Reménnyel, kétséggel tekintünk elébe. Sok pillanat, nap van benne s az mind új. Mit hoznak magukkal? Öröm-e, vagy bán? A jövő olyan, mint a hóval takart síkság, mindenütt egyforma, messze látunk felette. Fekete pest kóvályog és leszáll. Nem! nem ezt kerestük. Tekintetünk tovább siklik, már oda ért, hol homályba vész minden; még távolabb szeretnénk látni, tisztán. — de emberek vagyunk! Nem találtuk meg, amit úgy kerestünk: a fehér galambot; pedig az is van, csak nem vetjük észre.

Hulló hópelyhek, angyal párnatollak, szeretnélek elkapni s egyenként kérdezni: mit tudtok? mi lesz? „Angyal álmat elárulni nem szabad, majd elmondják ők; emlékezzél! Dicsőség a magasságban Istennek, a földön békeség a jóakarátú embereknek.”

Csillogó csillagok! miért nem ismerlek, hogy olvashatnám le: az apa a testvér mikor térnek haza; hogy a feleségnek, gyermeknek szeméből öröm sugárik-e, vagy a bánatkönnny jön az új esztendőben? — ezek a kis tükrök jobban megmutatják, mint a ti fényetek, a hókristályocskák . . .

A jövő alapját a jelen építi és ez meg is marad, ha Istennek tetsző. De most

háború van, ez rombolás; az egész világ egy kérdéssel bámul az új évbe: béke? Még az is szeretné a feleletet, kinek aranyai most százzorozódnak, hát az, ki a vérét veszíti?! Vessünk számot magunkkal: most egy éve hogy volt? — és ma? Gondoltuk e, hogy Gorlicénél fog kezdődni és milyen nagy sikerek lesznek a Höfer-jelentésekben? Aztán kiéheztetés a magyarokáná? Ha van pénz másnál, nekünk a végén is lesz golyónk, ha kell hát ezüstdől. Mégis óhajtuk a békét, mert a lélek abban pihen meg. No! és a lélek beszéde az irodalom, tán békesen halad? Nem! — Vannak, kik azt akarják, hogy úgy lássunk, a mint ők kívánják; pl. a hazafi nem az, minek századokon át neveztek, a szép nem az, a mit mindenki annak nézett; el kellene higgyük, hogy a fehér nem olyan, a fekete fényes. Nem tetszik a mi régi, csak a mi új. De a világrendet márhólnapra így felforgatni nem lehet, mert van bennünk egy mérték; mindig egyformán mutat: ez jó, az nem helyes. A háború az „én“-t veszélybe sodorta és nem is volt annyi irigység, mint most; de tegyük hozzá, hogy önzetlenség se. Azt tanultam a történelemből, hogy a magyar nemzet a veszély pillanatában mindig egy lett, bármilyen pártviszályok voltak. Ez nem is változott, megmutattuk most is, hogy egyek vagyunk a király-hűségben, hazaszeretet-

ben. Ne emelje ki most senki azt, a mi elválaszt, hanem keressük a szálakat, melyek összefűznek. Egy ember élhet a sok között, de együttes érdekük már messzebb menő, éppen úgy mint az erők közös hatása. „A vér nem válik vízzé” — alapján az egyén a rokonokhoz húzódik, de ha a meghódított területek lakói egyszerre, együttesen nyilatkozhatnak, önmaguktól is ide fordulnának, hol nagyobb a szabadság, a jog és biztonság. A népszédítők nagy szája megkisebbedett s a szesz sem oly nagy úr már, milyen ezelőtt volt; szorongatott ellenéik mennyivel inkább kívánják a békét. A döntést bízzuk vezéreinkre, ők megtalálják az időt és módot, addig áldozunk, ki a mit tud: mindent. Mindenki dolgozzék önmagát felülmulva, mert ha mindent megteszünk mire kötelesség és lelkiismeret szól, akkor is ez a cselekedet a katona harctéri teljesítményének „csak a cipője sarkáig ér fel.” Erre a mondásra ne csóválja a fejét senki, mert az úgy van! A mint az élet határát nem tudjuk, úgy azt sem állapíthatjuk meg, hogy mikor lesz béke, de bizonyosan eljön. Addig is szeretnélek megvizsgálni kedves gyermek, ki apa nélkül maradtál; segíteni rajtad te öreg szülő, ki hajlott korod támaszát veszítéd; fiatal özvegy, erősítsd meg magad. Úgy érzitek bár, hogy elvesztésüket semmi sem pótolja, de nézzé-

Német-magyar únió.

(Dr. Pályi Ede német röpiratának vizsgálata.)

A háború folyamán örvendetesen felemelkedett a szövetségesek, különösen Németország szemében a magyar nemzet tekintélye. Az osztrák, úgy vesszük észre, még egyre oldalpillantással méri a nemzetet, nem ugyan azért, mintha lenézné (ennek hál' Isten rég lejárt az ideje), hanem ép azért, mert a felkapott német-magyar barátságot hogy hogy nem, féltékenyen figyeli. Külföldi lapok gyakran elárulják már azon gondolatukat, hogy a kettős monarchiában a háború óta Magyarország az erkölcsi elsőség. Oriási figyelemmel hallgatják a magyar államférfiak, Tisza, Apponyi, Andrássy stb. szavait. A háborús könyvpiacra is egyre behatóbban kezdenek foglalkozni Magyarországgal. Ilyen örvendetes szélfordulások korában kettős örömmel vesszük kézbe magyar emberek német írásait. Nagy szolgálatot tett a nemzetnek Apponyi legutóbbi remek német rö-

pirata, melyben Magyarország világpolitikai szerepét, annak jelentőségét fejtegeti a külföld számára; nagyban emeli a magyar tekintélyt Andrássynak Lipcsében megjelent nagyértékű füzeté (Wer hat den Krieg verbroschen?) Ugyancsak Lipcsében jelent meg Pályi Ede a „Deutschland und Ungarn” c. 70 oldalas írása is, de erről szomorúan kell megállapítanunk, hogy bár a németek szívesen látják a benne adott eszméket, a magyar nemzetnek belőle haszna nem lesz. Erről a füzetéről szeretnénk egy-két szót mondani.

Pályi Ede problémája a győzelmesnek feltételezett háború utáni időket illeti. Hiszszük, hogy őszinte jóakarattal veti fel a kérdést: hogyan erősödhetik meg Magyarország a háború után? Feleletének rövid összegezése ez: Magyarország lépjen a háború után Németországgal gazdasági és kereskedelmi unióba, minek fejében Németország pénzbelileg segítsen bennünket arra, hogy földművelésünk belterjessebbé válhassék, iparunk s kereskedelmünk kifejlődhessék. Pályi

egész bizalmas formában, dialógusokban fejti ki gondolatait: a Magyar, a Német s az Osztrák beszélgetnek a fontos kérdésekről. Az a határozott nemzeti érzés, amely a könyvecske minden lapján megjelenik, a szerző dicséretére válik, ha ugyan dicséretünk szabad magyar embert azért, hogy magyar érzésű.

De attól tartunk, hogy ezen kívül nincs is mit dicsérni Pályi írásában. Mert a rendkívül praktikus észjárás magyar embernek csakis úgy válik dicséretre, ha a praktikum a nemzet javát szolgálja. A könyvecske átolvasása azonban azt az aggodalmat kelti a logikus olvasóban, hogy a felvetett gazdasági s kereskedelmi egyesülés eszméje Magyarország tehetetlen vergődését vonná maga után.

Magyarország, Németország és Ausztria a jövőben is egymásra utalva maradnak. Ebben határozott igaza van Pályinak is. Németországnak mindig nagy érdeke, hogy erős szövetséges legyen; nekünk nagy érdekünk, hogy a háború után az esetleg közvetlen

Oberbauer A. Utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebbi egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

tek a célt miért elvérztetek s még valamit: Krisztus kinszenvedését, könyveiteknek folyását engedve vigasztalódjatok: egyszer meg kell halnia annak, ki született, — a hős örökké él. Segítsetek magatokon s fogjon össze a társadalom, hogy éhséget, hideget ne szenvedjen az, kinek gondoskodója éretünk esett el. Az idő s a szeretet munkája gyógyulást hoz sebzett szívekre és nem fogják érezni annyira a hiányt, mit az elfeledhetetlen távozása hagyott. Fehér szobák lakói! hozzátok is szölok, szívetek tisztasága olyan legyen, mint a patyolat lepel; csak így várhatjátok méltán a háborútüzeben arányként kiváló főlegényeket; tűrni, szenvedni! kitartást hozza az imában lettek. Csak fonjátok a babérkoszorút, mert lesz egy nap mikor „a csatából győzve visszatér”-nek. A bánatban nem eszt annyí könny, mint a találkozás örömeiben lesz; ettől a harmattól feleled, megújul, úde lesz az élet. A szívek királya megint elfoglalja trónját és betölti mindent, azt is, kibén eddig bűn, szeretetlenség lakozott. Adjon Isten ilyen boldog „fesztendőit!

A főkapitány.

Roskákéknál látogatott az Úr . . .

Nap-nap után szaporodik a fekete fátylak száma; ki nem fogyunk a könnyből, a rékviemekből. A halál le-lecsap közénk hirdelen, váratlan s kiderít azokat is, akiket nem szólított a kötelesség a csatamezőkre. Úgy megszoktuk a koporsót, mint a mindennapi kenyeret. És mégis el-elsőpad az arcunk, mikor látjuk, hogy a halál a szomszéd udvarára tette be a lábát s onnan vitt el valakit. Valakit, akit nem

gondoltunk, akinek az arcán még mosolygott az életör; akivel még tegnap együtt sirtunk, szeretünk és áldottunk. Rasch tritt der Tod den Menschen an. Ilyenkor meg-megdöbbenünk és nagyokat hallgunk. Mert itt nincs filozófia. Itt csak egy filozófia van: hagyni a magyarázgatás, a rágódás meddő mezeit s odafordulni, beleolvadni a Gondviselés forró, égő napsugarába. Nincs véletlen, nincs végzet, nincs nemezés, csak Gondviselés . . .

Roskákéknál látogatott az Úr. Ez évben most már másodszer. Szemfedő alá került a Pepi bácsi jószágos arca, aranyos kedve, hűségese barátí szíve. Szinte el sem tudjuk a várost képzelní nélküle. Örökké hiányzani fog nekünk s nem pótolja semmi az ő hatalmas alakját, derült arcát, tekintélyes főkapitányi pálcáját . . .

Az egész város elkísérte a temetőbe. Igaz, hogy a végítzességet megadni kötelesség, de azért a temetések még sem egyformák. És nem mondhatnám, hogy mindig csak a parádé, a hatalom csinálná a nagy temetést. Hiszen itt nem volt külső parádé. Vagy tán a hatalom? De micsoda hatalom? Igaz, ő itt született, itt morzsolta le életének 66 esztendejét, épen csak az egyetemen eltöltött éveket kell leszámítanunk; 26 évig volt főkapitánya a városnak, 27 évig vezette a tűzoltóegyesületet, tagja volt sok mindenféle bizottságnak, de ezek még nagyon erőtlen szálak, hogy egy koporsóhoz fűzzék egy város szívéet. Meg aztán ő már tavaly nyugalomba vonult. Egy nyugdíjazott embernél pedig az érdekszálak már elpattantak. És az ő temetésére mégis elment az egész város. Mert mindenki barátját látta benne. Ilyen volt ő mindig: nem ártott soha senkinek, hanem mindenkin s mindenkinék

segített, ahogy tudott. Bizony sok keserű pillulát nyelt ezért hivatalában, de egyelvet; volt mája hozzá. De nem is fog rá soha senki kellemetlen érzésekkel gondolni. Ebből magyarázom meg az ő népszerűségét. Ha valami választás volt, s az ő neve is rajta volt a listán, bizonyos, hogy az ő nevét nem húzta ki senki, rászavazot barát és ellenfél egyaránt. Boldog birtokosa volt polgártársai osztatlan bizalmának, mert jó lelke volt. Nem a fényes tehetségek, nem a vagyon s nem is a hivatal tesznek feledhetetlenné polgártársaink lelkében, hanem a jó szív. Annyit érünk, amennyit embertársaink használnak . . .

Roskákéknál látogatott az Úr . . .

Őh ezt a látogatást ők érezték meg legmélyebben. Mert ideálisan szép az a lánc, ahogy ezek a szívek összekovácsolódtak. Szülők, gyermekek: egy test, egy lélek. Nincs itt féltreérés, egyenlenség, csak színezet szeretet. Példája lehet mindenkinék. Nem csodálom, ha Pepi bácsi a legboldogabb ember volt a világon. És a jó Isten különös intézkedésénél fogva el is kerülték eddig a nehéz viharok ezt a puha, meleg fészket. Mert gond, az igaz, volt. Hogy mit jelent nyolc éves gyermeknek kenyeret adni. — ezt meg kell próbálni. De hát a gondot megosztotta egy áldott jó asszonnyal, aki szeretetreméltó ravasszággal mindig a nagyobb részt vette magának, s így a gond legfennebb csak a fűrtököt festette fehérre, csak barázdákat írt az arca, de a lelket, a kedélyt nem érintette. Hanem a sarajevói bomba ide is lecsapott, széttépte a szíveknek azt a gyönyörű láncát, megölte a meleg fészket egyik legfiatalabb lakóját: Jákót. És én nem csodálom, ha Pepi bácsi bánatában utána halt a fiának, mert a halál kitépett a szívéből

szomszédtságba jutó Oroszbirodalom ellen szövetségeseink legyen; Ausztria, még ha győzünk is, keserves jövő előtt áll, mert az ott behozott általános titkos választás folytán bármikor bekövetkezhetik, hogy az óriási többségben lévő szláv elem ragadja magához az uralmat, ami pedig a szlávágban vezető eszehek centrífugális hajlamai miatt Németország és Magyarország segítségé nélkül Ausztria felétlen szétzilálását jelenthetné. Pályi azonban, bár megemlíti a Német birodalom ránk-utaltságát, egész fűzetében úgy beszél, mintha Magyarországának létérdeke volna a némettel kötendő vá m k ö z ö s s é g, amelyet az ország minden áron kíván — szerinte. E fűzetben a megszemélyesített német oly csimbórásszóról tárgyal a magyarral, mintha arról volna szó, hogy egy vízbeesett s úszni nem tudó valakit akar-e vagy nem akar-e kihúzni a partra. Pályi nagyon egyoldalúan azt iparkodik éreztetni, hogy az esetleg kötendő vámegységéből mily óriási hasznunk lesz; igazában azonban azt bizo-

nyítja, hogy az eszme megvalósulása első-sorban a német, azután az osztrák malmot hajtáná s nekünk mindössze az a kétes hasznunk volna belőle, hogy a némettől — kül-cs ö nt kapunk!

A fűzetben — megvalójuk — kevés logikát, de meglehetősen sok logikátlanságot találunk. Csak néhányat szeretnénk kiemelni belőle. Szemere veti az Osztráknak, hogy eddig a hus legjavát Bécsbe szállítottuk, nekünk mindenből csak az alja marad itthon (9. o.); megcsipkedí a németet azzal, hogy ha a magyar igazi tokajit akar inni, Berlinbe kell mennie „Kempinskihez”. — És mégis — vámközösségről álmodik Németországgal. Nem találok ebben semmi logikát. Hiszen ha vámközösség nélkül is arról kell panaszkodnunk, hogy saját termeléseinket idegen kézen keresztül kapjuk, mi lenne velünk a „Zollunion” korszakában?! Nem eléggé éreztük-e eddig, hogy az Ausztriával való közös vánterület a magyar gazdasági, ipari és kereskedelmi élet fellendülésének

egyik legnagyobb akadályá? Pályi erősíteni, emelni akarná a magyar ipart, kereskedelmet, de ugyanakkor mások prédájává engedné. A 35. l-on a megszemélyesített Osztrák azt ajálja, hogy tartsuk meg a vámban az eddigi status-quot: ő biztosítani fogja a terményeink becsületes árát. Erre a Magyar így felel: mi hasznunk van belőle, ha mindennünket oda kell adnunk a tí méregdrága iparotok számára, tí feldolgozóatok s mi töltek vesszük meg újra, iszonyú pénzen. Ez jó felelet, csakhogy épen itt árulja el ismét Pályi, mennyire logikátlan: ha ugyanis Ausztria ipari élete ennyire el tud nyomorítani, mi lesz velünk, ha Ausztria mellett ezentúl még Németország is ránk fekszik? És micsoda gondolat Ausztria ellen ezáltal akarni védekezni, hogy Németországban is ugyanolyan fajtájú vámegységgel kössük magunkat? Ez megint érthetetlen logika?

Szalay M. dr.

(Folytatjuk.)

A plebániáknak és lelkészi hivataloknak szükséges összes

Egyházi nyomtatványok

Cimnyomással ellátott hivatalos levélborítékok
(100 darab 1 kor. 20 fillértől.)

Devozionális cikkek (rózsafüzérek, feszületek szent-
képek stb.) !!! Jutányos árban !!!

A Szent István Társulat összes kiadványait állandóan raktáron tartjuk és ugyanazon árban árusítjuk mint a kiadó cég.
Irodai szükségletre mindennemű papírok és írószerek
általunk beszerezhető.

kaphatók: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában
Gyulafehérvárt.

egy darabot s ezt az ő vasszervezete sem tudta túlélni. Csak mese, hogy ezt a gyermekét szerette legjobban. Mindegy lett volna neki: Miki, Rózsika, Jenő, vagy akármelyik a nyolc közül. Hiszen talán éppen ebben a halálban volt számára legtöbb szomorú boldogság, talán éppen ez a szomorú büszkeség tette volna számára leginkább elviselhetővé a csapást. Mert Jákó emberileg a leggyönyörűbb halállal végezte az életét. Ott esett el ez a hős gyermek a csatamezőn nem is kínos szenvedések közt, s nem is csak úgy véletlenül, hanem hősi rohamban, amint diadalra vezelte századát. Arany és ezüst vitézségi érem s katonai érdemkereszt jött jutalmul — a holtak. Örök dicsőséget szerzett családjának, a gimnáziumnak, a városnak, — hát ez a gyászos boldogság tán csak elég lett volna, hogy valahogyan megvigasztalja magát. De azt a kitépott darabot nem tudta beragasztani semmiféle vitézségi érem, semmiféle érdemkereszt. Nem tudta átélni azt a fájdalmat, hogy a fiát másodszor is eltemesse. Mert Jákót hazahozták, hogy itt váljék porrá hősi szive a hazai földben. S meg is érkezett 24 órai késéssel. Akkor már az apja ott várta a temetőben . . . Könnyek és virágok közt helyezték el apja mellé . . .

Roskákéknál látogatott az Úr . . .

Ami még mondom, az csak a krónika íróé. Tamási nagyprépost úr temette az apát, mint régi jó barátját, a katonalelkész a gyermeket. Az apának Balázs Endre dr. méltatta érdemeit a sírnál. A fiútól Riszner Ödön búcsúzott el gyönyörű beszédben. Érc hangja meg-megremegett a meghatottságtól, mikor megtanulta tanítványától, hogyan kell a hazáért élni és meghalni. Az este setétje is ráborult már a földre, mikor Jákót sirba helyezték nagy katonai pompával díszszázad s az ezred tisztikara jelenlétében. Fáklyák világítottak a hős erdészgyerek sírjánál, amely körül a megtört, de Istenben bízó anya s a hű és istenfélő testvérek zokogtak. Mellette ott gyászolt némán hangtalanul egy koszorúkkal borított domb: az apa sírja . . .

És most ott pihennek egymás mellett. Most már megtalálták egymást: most már nem érzi az árvaságot sem az apa, sem a fiú . . . A Roskák nem hagyják egymást egyedül, egymagára . . .

Most már én is elbúcsúszom tőletek, édes jó Pepi, mert a kötelesség másfelé szólít. Az örökkévalóság szakadéka távolg köztünk, de én ezt a távolságot nem érzem. Úgy gondolom mindig, hogy elutaztál halávhova, ahonnan nem jöhetsz vissza, visszatart hivatalos elfoglaltságod. De az nem baj. Majd elmegyek én hozzád — egyszer — valamikor . . . Wir bleiben die alten.

Karika.

Előfizetési felhívás.

Lapunk XXXIX-ik évfolyamát kezdi. Új tervekkel, új reményekkel vesszük át a régi munkás gárda örökségét. Munkatársaink önzetlen, lelkes közvélemény biztosíték arra, hogy e lap a jövőben is az erdélyi katolikus érdekeknek őszinte, megalkuvást nem kereső, bátor és nyíltszavú

harcosa lesz. **Előfizetési ára egész évre 8 Kor. félévre 4 Kor. Az Irodalmi Társulat tagjai tagsági díjuk fejében kapják a lapot.**

Lapunk mai számához postautalványt mellékelünk; kérjük szeretettel az előfizetések megújítását.

A szerkesztő bizottság.

H I R E K.

— **Karácsony első napján a székesegyházban** a kegyelmes Püspök úr mondotta nagy segédlettel az ünnepélyes szentmisét. Első napján Balázs Ferenc kanonok-plebános, másodnapján Sáros Sándor káplán prédikáltak. Az évvégi Triduumon a kispapok énekkara adja elő Jézus szent Szíve litániáját. A szónokok: Lestyán József, Dr. Jakubek István és Zomorá Dániel voltak.

— **A kispapok karácsony estje.** D. u. 4 órákor meg a sebesült katonák egyik körházában énekeltek, azután siettek haza a saját karácsonyfájukhoz. 7/6 órákor a Püspök úr és a helybeli papság, valamint több meghívott vendég előtt lefolyt egy kedves, családias ünnepség a következő műsorral: 1. Angelus pastoribus . . . Messiásunk született . . . Előadja az énekkar. 2. Ünnepi beszédet mondott Csiki Péter. 3. Laetabundus (greg.); Fel nagy öröme . . . Előadja az énekkar. 4. Karácsony a csatatéren Szepesytől. Szavalja: Pospischil R. Márton. 5. A kis Jézus diadala a gyulafehérvári papnevelő intézetben. Háborus költ. ékes rigmusokban. Végül kisorsolták a kegyelmes Püspök úr bőkezűségéből ajándékozott karácsonyi emléktárgyakat.

— **Karácsonyi jótékonyág Gyulafehérvárt.** A Vöröskereszt és tartalék kórházakban a karácsonyi ünnepek alkalmával minden katona egy csinosan összeállított csomagot kapott, melynek tartalmát cigarettá, tárcá, levelezőlapok, kalács, tükör és más apróságok alkották. A csomagok összeállításában városunk polgármesterének ifjú neje, Löw Emilné, Özv. Fröhlich Gyulané és a Vöröskereszt többi buzgó tagjai fáradoztak. A zárdai kórházban maguk a sebesült katonák is szerepeltek a részükre rendezett ünnepségen, amennyiben néhány titokban betanult költeményt és éneket adtak elő. Ezzel igyekeztek némileg megköszönni a nővérek gondos, önfeláldozó munkásságát a sebesültekkel szemben. A városházán 50 szegény gyerek kapott 2—2 korona ajándékot. Vita Ödön örnagy neje szintén 50 gyermeket ajándékozott meg, kiosztva közöttük egy általa festett képnek vételárát. A zárdai a szegény gyermekeknek ruhát és élelmiszert adott. Az adakozók névsorát a jövő számunkban közöljük. A róm. kath. elemi fiú iskola mintegy 27 gyermeket látott el új ruhával. A jó cselekedetet Isten áldása kíséri.

— **Adomány.** Özv. Frenzl Gyulané koszorúmegváltás címén a megvakult hősöknek 10 K-t; Dr. Csabry Bonifác és neje néhai Roska József koszorúja megváltása címén a megvakult hősöknek 20 K. és Máriafalvára 20 K. összeget adományoztak. — Rendeltetési helyére juttattu k.

— **Az irgalmas nővérek karitászára** Dr. Csabry Bonifác és neje 20 K.; Krizmanits Gyulané 10 K. és Király Gizi 1 koronát adományoztak. Hálás köszönet!

— **Halálozás.** Bujáki Domokos, gyulafehérvári főgimn. tanár ifjú neje, sz. Barts Gizella, f. hó 23-án hosszasan tartó, súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése karácsony napján d. u. 2 órákor volt. Őszinte, igaz részvétellel fordulunk az ifjú tanár felé, ki rövid időn belül kis gyermekét és szelid, jóságos nejét veszítette el.

Floth Ferenc Adolf, ki a szép bethleni templomot és plebániát saját költségén építette, ki a Pro Ecclesia et Pontifice és koronás arany érdemkereszt tulajdonosa volt, nyug. miniszteri osztálytanácsos, Apanagyfalú — Bethlen róm. kath. hitközség főgondnoka, törvényhatósági bizottsági tag, stb., 1915. évi december hó 19-én d. u. 3 órákor, életének 79-ik, boldog házasságának 49-ik évében a szenteségek buzgó vétele után, ajkain az Úr Jézus nevével csöndesen átköltözött az égi hazába.

— **A finevelőintézet tartalékkórháza** a betegek megvendégelésével és megajándékozásával igyekezett a kórházi karácsony idegenségét enyhíteni. Hala érte özvegy Szöcs Ákosné és a többi ápoló nővérek szive nem jóságának. A finevelő intézet növendékei a betegek javára az alapító dr. Fejér Gerő beleegyezésével az ideán is lemondtak Karácsonyfa-alapítványuk ötven K. kamatjából, szaját külön adakozásukból is jutott egyelőre még ötven K. szenvedő vendégeiknek. Kivülök még mások is sokan hozzájárultak adományaikkal az ünneplés bőségéhez. Isten áldás legyen érte a legigazibb jutalmuk!

— **Pénzüntéti nagygyűlés Kolozsvárt.** Az erdélyi pénzüntétek december 19-én, Szentkereszt Zsigmond v. b. t. t. elnöklésével tanácskozássra gyűltek össze Kolozsvárt. Mintegy 120 erdélyi pénzüntéti képviseltette magát. A gyűlésen Mándy Lajos ny. min. tan. a Pénzüntétek Országos Szövetségének elnöke, a felállítandó Pénzüntéti Központtal és a háború követő gazdasági helyzettel foglalkozott. Majd dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő előadása után a nagygyűlés kimondta, hogy az erdélyi pénzüntétek speciális jogaik feltételeinek érvényesítését a tömörülésben látják és ezért megalkotják a Pénzüntétek Országos Szövetségének erdélyi körzetét. Egyben határozatra emelkedett az a javaslat is, mely szerint a nagygyűlés a Pénzüntéti Központ felállítását óhajtja, mert tőle a háború nyomán keletkező gazdasági bajok javítását reméli, a körzet vezetőségét pedig oly irányú tevékenységre utasította, amely lehetővé tegye az erdélyi speciális érdekeknek a központ működésében való megvédését.

— **A Zsófia Országos Gyermekszanatorium Egyesület** célját így jelöli meg. A háboruban elfolyt vér, a békeben folyandó könyv özön keserű akarjuk enyhíteni és egy mártírasszony tragikus halálának emlékébe kapcsoljuk a jó cselekedetet, melyre társul kérjük a magyar társadalom szívét, lelkét, esztét és becsületes két kezét Isten és az árva nevében. Az alap javára adományokat lapunk is elfogad. Gyűjtőveikért közvetlenül a „Zsófia Országos Gyermekszanatorium Egyesület”-hez (Budapest, VIII. Stáhy-utca 15. Telefon József 11—65.) kell fordulni, ugyanide címezendők az adományok is. Nagyobb alapítványok közvetlenül az alap kormányzójához gróf Zichy Jánoshoz is (Budapest, VIII., Vas-utca 10.) küldhetők.

— **Óltáregyesületi gyűlés.** A kézdivásárhelyi óltáregyesület dec. 20-án a főgimn.

tanácsstermben látogatott gyűlést tartott. Mähig Berárd adminisztrátor gondosan kidolgozott felolvasásban elmélkedett a szentségimádás fontosságáról. Dávid A. pénztáros beszámolt az egyesületi vagyonról, amely jelenleg 557 koronát tesz ki. A gyűlés végül intézkedett a Szent Antal-persely és oltáregyesületi persely pénzeinek kezeléséről.

— **Köszönet.** Az újv alkalmából kedves kötelességemnek teszek eleget, midön halás köszönetet mondok és **boldog újvet** kívánok a főtisztelendő lelkésznek Papságnak, valamint minden kegyes pártfogónak, kik üzletemet a felolvasásban támogatásban részesítették s kérem a nagybecsü bizalmat a jövő évben is részemre föntartani. Részemről főtitokrövem leend ezután is 51 év óta fennálló üzletem elismert jó hírnevét megövní és a nagybecsü megrendeléseknek pontosan megfelelni. Hódolatteljes tisztelettel **Oberbauer A. utóda Kronberger József a Ferencz József-rend lovagja egyházi felszerelési gyáros.** Budapest, IV., Váci utca 41 szám. Klotild kir. hercegasszony, 6 cs. és kir. fens. udvari, Vác központi és egyházmegyei és a budapesti, nyitrai, székesfehérvári, pécsi, gyulafehérvári, győri, besztercebányai oltáregylet szállítója.

IRODALOM.

A Karácsonyi könyvpiacról.

Tűzzel-vassal. Sienkievicz Henrik történeti regénye Bányai Károly fordításában. Lengyelország régi dicsősége, népének ősi vitézsége káprázatos fényben tündöklök e regény keretében. A vaskos két kötet a kiadó Szent István Társulatnál kapható 3 kor. 60 fillérért.

XV. Benedek pápa. Irta De Vaal Antal a római Campo Santo intézet kormányzója. De Vaal német prelátusnak a Szent-István-Társulatnál megjelent könyve nagyon vonzó képet rajzol a kiváló diplomata tehetségű egyházfőről, akinek bizonyára jelentős része lesz a világbeke létrehozatalában. A könyvet a pápa művészi, színes arcképe és autogramja ékíti, ára 2. kor.

A halálfeju pille. Elbeszélések. Irta: Harsányi Lajos. Huszonegy különféle témájú változatos hangú novella van e könyvbe gyűjtve Harsányi legsikerültebb, legszínesebb írásai közül. Az a kivételes adomány, amellyel ez az író a szívünkhez bír férközni, legújabb könyvét is élvezetes olvasmánnyá avatja. A könyvet a Szent István Társulat adta ki, az ára 8 kor.

Fronton és a front mögött. Ifjúsági operette 5 felvonásban. Irta dr. Marcell Mihály. Ára: 1 kor. Igen sikerült ifjúsági színdarab a világháború keretében illesztve. Csupa férfiszemély szerepel benne. A darab előadásához nem szükségesek drága előkészületek.

Magyarok vigasztalása. Irta Vass József dr. Kiadta a Szent-István Társulat. A súlyos magyu könyvek közül való Vass József doktornak, az ismert, jeles apologetának fenti munkája, mely a földi élet legborzasztóbb rejtélyének: a háborúnak nyitjára akar reálatálni a vallás egyetemes kulcsával. Vass József könyve bizony alkalmas sok — sok ember vigasztalására, megnyugtatóására. Kétféle kiadásban jelent meg: mindkettő a Stephaneum nyomda elsőrangú alkotása; 1 kor. 80 fillérért és 3 koronáért kapható.

Babérlombok a hősök sírjára. Elmélkedések és imák a világháborúban elesett hősök hozzátartozóinak vigasztalására. Ára esinos vászonkötésben 1 kor. Ez a könyveske Prohászka Ottokár, Pázmány Péter, Göndöcs Benedek és mások legszebb imáit és elmélkedéseit tartalmazza.

Szerkesztői üzenetek.

„**Mozi és a reakció.**“ A cikk tendenciája helyes, hangja éles. Kivánatosnak tartjuk a polemiát, de ez alkalommal nem közölhetjük a cikket. Reméljük, csatlakozni fog állandó munkatársaink gárdájához.

Rokkant hősök karácsonya. A költői szabadságot is most korlátozni kell. A verset nem közölhetjük.

Sz. M. dr. Az igen ügyes dolgozat napvilágot lát. Munkásságát kérjük.

Radványi. Lelkesedése jól esik nekünk. Mind aláírjuk, mit levelében mond. Cikkét közölni fogjuk. Mi hír arrafelé?

Érdeklődő. Annak idején közzé tesszük. A nyilvánosságtól eddig sem féltünk, sőt azt követeltük is több helyen. Mindazonáltal a nyilvánosság nem forum: tehát csak olyan dolgok hozhatók nyilvánosságra, melyek magának a nyilvánosságnak és az egyeseknek is használnak.

Katona lelkész. Munkájuk dicséretes. A német katonalelkészek nem elégszenek meg az általános abszolúcióval, előbb ök maguk felolvassák hangosan a század előtt a lelkítükör egyes kérdéseit, segítenek fölindítani a tökéletes bánatot és azután adják meg a feloldozást. Többi kérdésére levélben kap választ.

Munkatársainknak boldog új esztendőt kívánunk.

Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon arany éremmel kitüntetve.

Ruzsinszky Béla

oltárepítő
PECS, Tábor-utca 4. sz.

Géperőre berendezett műintézetében olcsón készít bemutatott rajzok szerint oltárt, szöszéket, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szöszék aranyozását és szobrok színezését.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Minennemű egyházi ruhák:** casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek. Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. **Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében.** — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. — **Költségvetés és árgyék ingyen!** Személyesen is megjelenek.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje
WIEN, Alapított 1838. GUÁR:
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ó-keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.